

УДК 378

**METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE ORGANIZATION OF THE
PEDAGOGICAL PRACTICE OF MASTER'S STUDENTS,
SPECIALTY 014.09 – SE (INFORMATICS)****МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
МАГІСТРАНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014.09 - СО ІНФОРМАТИКА****Litovchenko V.A. / Літовченко В.А.***d.f.-m.s., prof. / д.фіз.-мат.н., проф.*ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9848-3167>*Yu. Fed'kovych Chernivtsi National University, Ukraine,**Chernivtsi, Kotsubins'ky Str., 2, 58021**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна,**Чернівці, вул. Коцюбинського, 2, 58012*

Анотація. Розглянуто важливі питання організації та проведення педагогічної практики здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика). При цьому, сформульовано мету, зміст і основні завдання практики та запропоновано оптимальну програму її проходження.

Ключові слова: педагогічна практика, середня освіта, магістрант, вчитель інформатики.

Вступ

Особливе місце в освітньому процесі займає виробнича практика, як засіб закріплення теоретичних знань та опрацювання практичних навичок здобувачів вищої освіти, вона є вагомим складовою системи навчання у вищому навчальному закладі. Практика спрямована на закріплення теоретичних знань студентів, отриманих ними за час навчання, набуття та удосконалення практичних навичок і вмінь за відповідною спеціальністю.

Для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 014.09 – Середня освіта (Інформатика) виробнича практика, зазвичай, називається педагогічною. Ця практика покликана сприяти поглибленню та закріпленню інтересу до професії вчителя інформатики, забезпечувати умови для вивчення передового педагогічного досвіду, формувати у майбутнього фахівця власний творчий підхід до педагогічної діяльності, а також, виховати в нього потребу систематично оновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати їх у практичній діяльності. У зв'язку з цим, при плануванні та організації проведення цього виду практики, задля забезпечення максимального навчального ефекту, необхідно вирішувати ряд важливих питань, таких, як [1-3]: «де і коли проводити педагогічну практику», «який обсяг кредитів відводити для неї», «які знання, вміння та навички повинні бути практиканти», «які завдання мають виконувати практиканти для досягнення необхідних компетентностей», «яка форма звітності» тощо.

У даній роботі пропонується варіант відповідей на ці питання для освітньо-професійної програми «Інформатика та математика», за якою здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 014.09 – Середня освіта (Інформатика) в Чернівецькому

національному університеті імені Юрія Федьковича (ЧНУ). При цьому, враховується досвід організації та проведення педагогічної практики за ОПП¹ галузі знань – 01 Освіта/Педагогіка [4, 5].

Методологія педагогічної практики

У ЧНУ педагогічна практика здобувачів вищої освіти галузі знань – 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 014.09 «Середня освіта (Інформатика)», є обов'язковим компонентом з циклу загальної підготовки ОПП «Інформатика та математика» з надання освітніх послуг для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня. Регламентується «Положенням про практику в ЧНУ». Загальний обсяг практики становить 15 кредитів ЄКТС². Проходження цієї практики заплановане в третьому семестрі навчання і триває 2 місяці. Практика обов'язково відбувається на базі ЗЗСО³. Проходження практики є важливим етапом у системі практичної підготовки здобувача освіти до майбутньої його професійної діяльності.

Мета практики – оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

Завдання педагогічної практики – закріпити та поглибити теоретичні знання, отримані здобувачами вищої освіти у процесі вивчення теоретичних дисциплін професійної підготовки, сформувані практичні навички зі спеціальності, а також, збір фактичного матеріалу для виконання дипломних і дослідних робіт.

Зміст практики охоплює основні етапи функціонування ЗЗСО – бази практики, включає в себе навчальну, виховну, методичну, науково-дослідну та громадську роботу і складається з таких видів діяльності здобувача вищої освіти:

- ознайомлення з функціональними обов'язками керівництва закладу, знайомство з матеріально-технічною базою навчального закладу, традиціями його колективу, відвідування уроків, виховних заходів;
- вивчення методології ведення обліку психологічних особливостей у навчальній та виховній роботі вчителя;
- поглиблене вивчення навчальної діяльності вчителя інформатики;
- освоєння методики проведення вчителями закладу інтегрованих уроків з використанням інформатики;
- вивчення передового досвіду та творчої діяльності провідних вчителів-предметників закладу проходження практики, їх науково-методичного доробку;
- проведення навчальної та позакласної роботи з предмету спеціальності;

¹ ОПП – освітньо-професійна програма

² ЄКТС – європейська кредитно трансферна система

³ ЗЗСО -загальні заклади середньої освіти

- вивчення досвіду виховної роботи класного керівника;
- вивчення планів роботи методичного об'єднання вчителів;
- участь у роботі педагогічної ради, методичного об'єднання;
- відвідування та аналіз навчальних занять і виховних заходів колег-практикантів;
- організація в старших класах роботи з самовиховання.

Програма педагогічної практики складається із наступних модулів.

Модуль 1. «Організаційна діяльність майбутнього магістра інформатики».

У ньому передбачається:

- участь практиканта в настановчій конференції;
- знайомство з функціональними обов'язками керівництва, з педагогічним колективом та внутрішнім розпорядком бази практики;
- знайомство зі специфікою оформлення та обладнанням навчальних кабінетів і лабораторій;
- аналіз навчальних планів учителів та виховних планів класних керівників закладу;
- формування індивідуального плану роботи на період проходження практики, в якому передбачається навчальна, виховна, методична та дослідницька робота;
- своєчасне оформлення та подача керівнику практики звітної документації;
- участь у підсумковій конференції (захисті) практики.

Модуль 2. «Педагогічна діяльність майбутнього магістра інформатики».

Який полягає у:

- виконанні практикантом обов'язків помічника класного керівника учнівського класу;
- ведення особових справ учасників освітнього процесу, обліку вікових та індивідуальних особливостей учнів, виявлення особливостей педагогічного спілкування у колективі;
- робота з батьками і громадськістю, збір інформації для написання психолого-педагогічної характеристики на учня та клас;
- складання письмового аналізу відвідуваних комбінованих занять педагогічних працівників закладу;
- вивчення передового досвіду та творчої діяльності провідних вчителів-предметників бази практики, їх науково-методичного доробку;
- вивчення планів роботи методичного об'єднання вчителів, класних керівників, вихователів; участь у роботі педагогічної ради, методичного об'єднання, семінарів класних керівників бази практики.

Модуль 3. «Професійна діяльність майбутнього магістра інформатики».

У ньому передбачено:

- знайомство та аналіз шкільної програми й підручників з інформатики в старших класах;
- опрацювання наявної навчально-методичної літератури з предмету «Інформатика»;

- поглиблене вивчення та аналіз навчальної діяльності вчителя інформатики в старших класах: методика опитування, виклад нового матеріалу, організація самостійної роботи з учнями на уроці, методи активізації пізнавальної діяльності учнів, особливості використання ТЗН⁴ та спеціалізованих програмних продуктів, ознайомлення з обладнанням комп'ютерного класу, програмним забезпеченням;
- допомога вчителю інформатики з розробкою навчальних планів, підготовкою дидактичних і роздаткових матеріалів, наочних посібників, планів занять предметного гуртка тощо;
- розробка з допомогою викладача-методиста розгорнутих планів-конспектів уроків з інформатики для старших класів;
- добір змісту навчального матеріалу, методів, прийомів і засобів навчання для кожного уроку з інформатики відповідно до його мети і завдань;
- проведення не менше 4 пробних уроки та 2 залікових уроки;
- технічне і програмне обслуговування та підготовка комп'ютерного класу для уроків з інформатики;
- освоєння методики проведення вчителями бази практики інтегрованих уроків з використанням інформатики;
- відвідування уроків, факультативних занять за фахом колег-практикантів, участь у їх обговоренні з метою вдосконалення педагогічної майстерності;
- проведення позакласної роботи та факультативних занять з інформатики.

Модуль 4. «Виховна діяльність майбутнього магістра інформатики».

Він полягає в:

- плануванні та проведенні виховної роботи з учнями закріпленого класу, спрямованої на покращення їх успішності й дисципліни, патріотичного виховання та виховання позитивних особистісних якостей кожного учня, а також, роботи учнівського самоврядування;
- проведенні виховних заходів, зокрема, один заліковий, у закріпленому учнівському класі;
- відвідування виховних заходів колег-практикантів та участь у їх обговоренні.

Під час проходження педагогічної практики студенти повинні виконувати і дотримуватися прийнятих на базі практики правил охорони праці та безпеки життєдіяльності з обов'язковим проходженням ними відповідних інструктажів.

Проходження педагогічної практики завершується її захистом на кафедрі, що забезпечує проведення практики. Результати підсумкового контролю заносяться у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача вищої освіти.

Висновки

Педагогічний компонент практики сприяє формуванню особистості майбутнього педагога з інформатики ЗЗСО, його готовності до безпосереднього застосування теоретичних знань у повсякденній педагогічній діяльності, засвоєння ним педагогічної майстерності, набуття, вивчення та аналіз педагогічного досвіду.

⁴ ТЗН – технічні засоби навчання

Література:

1. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93. – ЗНД. – Київ, 1993. - №173. – 24 с.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям / Семен Устимович Гончаренко. – К.; Вінниця: ДОВ Вінниця, 2008. – 278 с.
3. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О.В. Малихін, І. Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матукова. – Київ: КНТ, 2014. – 262 с.
4. Сірант Н.П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навчально-методичний посібник / Нелі Сірант. – Львів, 2013 – 116 с.
5. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» денної форми навчання [Електронне навчання] / Кочубей А.В., Шевчук Т.Є. – Рівне : НУВГП, 2019. – 44 с.

***Abstract.** Considered important issues of organizing and conducting pedagogical practice of students of higher education of the second (master's) level in the specialty 014.09 Secondary education (Informatics). At the same time, the purpose, content and main tasks of the practice were formulated and the optimal program for its completion was proposed.*

***Key words:** pedagogical practice, secondary education, master's student, computer science teacher.*

Стаття відправлена: 25.09.2022 р.

© Літовченко В.